

Srpsko hemijsko društvo
Serbian Chemical Society

Sekcija za hemiju i zaštitu životne sredine
Chemistry and Environmental Protection Division

7. simpozijum

Hemija i zaštita životne sredine

sa međunarodnim učešćem

EnviroChem 2015

7th Symposium
Chemistry and Environmental Protection

with international participation

KNJIGA IZVODA BOOK OF ABSTRACTS

Palić, Srbija
9-12. jun 2015.

7. simpozijum
Hemija i zaštita životne sredine
sa međunarodnim učešćem

---

*7th Symposium
Chemistry and Environmental Protection
with international participation*

**7. simpozijum
Hemija i zaštita životne sredine
sa međunarodnim učešćem**

---

*7th Symposium
Chemistry and Environmental Protection
with international participation*

KNJIGA IZVODA
BOOK OF ABSTRACTS

*Palić, Srbija
09 - 12. jun 2015.*

Naslov   KNJIGA IZVODA
                            7. simpozijum Hemija i zaštita životne sredine

Title   *BOOK OF ABSTRACTS*
                            7th Symposium Chemistry and Environmental Protection

Izdavač   Srpsko hemijsko društvo
                            Karnegijeva 4/III, Beograd, Srbija

Publisher   *The Serbian chemical society*
                            Karnegijeva 4/III, Belgrade, Serbia

Za izdavača   Živoslav Tešić, predsednik Društva
For the publisher   Živoslav Tešić, president of the Society

Urednici   Branimir Jovančićević, Ivana Ivančev-Tumbas,
Editors   Maja Turk Sekulić, Jelena Radonić

Tehnički urednik   Maja Milanović
Technical assistance

Prelom i priprema   Ivan Pincjer
Design and prepress

Štampa   FTN - Grafički centar GRID, Trg D. Obradovića 6, Novi Sad
Printed by   *FTN - Graphic centre GRID, Trg D. Obradovića 6, Novi Sad*

Tiraž   200 primeraka
Circulation   200 copies

ISBN   978-86-7132-058-0

Nastanak huminskih kiselina u procesu bioremedijacije naftnog zagađenja u sloju veštačkog zemljišnog supstrata

Humic acids generation during bioremediation of oil pollution in a layer of artificial soil substrate

Jelena Avdalović¹, Olga Božović², Srđan Miletić¹, Jelena Milić¹, Mila Ilić¹, Aleksandra Đurić¹, Vladimir Beškoski²

¹Centar za hemiju-Institut za hemiju, tehnologiju i metalurgiju, Njegoševa 12, Beograd

²Hemijički fakultet, Univerzitet u Beogradu, Studentski trg 12-16, Beograd, Srbija
(javdalovic@chem.bg.ac.rs)

U ovom radu je ispitivana mogućnost nastanka huminskih kiselina kao i promene u njihovoј strukturi tokom procesa bioremedijacije naftnog zagađenja. Pojedini naučnici [1,2] smatraju da tokom biorazgradnje policikličnih aromatičnih ugljovodonika (PAH) nastaju supstance slične huminskim, što je veoma značajno, s obzirom da huminske supstance predstavljaju jedan od ključnih elemenata kvaliteta zemljišta.

Opis eksperimenta: Praćenje procesa bioremedijacije kontaminanta iz naftne industrije je izvedeno u sloju veštačkog zemljišnog supstrata. Eksperiment se sastojao iz dve gomile (halde), pri čemu je masa svake halde iznosila oko 45 kg (pesak ~33,75 kg; piljevina ~3,75 kg; naftno zagađenje ~7,49 kg). Eksperiment bioremedijacije je trajao 170 dana.

- Halda I se sastojala iz peska, piljevine i zagadjujuće supstance, nazvana je sirova halda i predstavlja kontrolu.
- Halda II (istog sastava kao i halda I) je dodatno aerisana, biostimulisana i inokulisana. Dodate količine azota, fosfora i kalijuma na početku eksperimenta su u skladu sa odnosom $C_{\text{Org}}:\text{N}_{\text{Ukupni}}:\text{P}_{\text{Dostupni}}:\text{K}_{\text{Dostupni}} = 100:10:1:0,1$. Reinokulacija mikroorganizama je rađena jednom mesečno, uz istovremeno intenzivno mešanje kako bi se stimulisala aeracija.

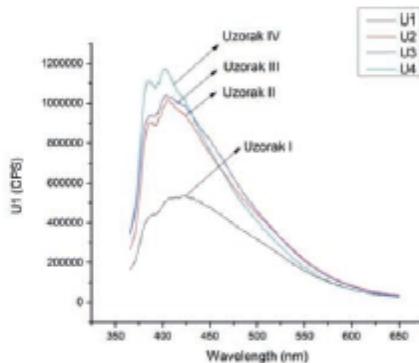
Tabela 1. Parametri procesa bioremedijacije

Halda	Dan eksperimenta	TPH (g/kg s.s.)	% razgradnje TPH	Huminske kiseline (g/kg s.s.)
I	0. dan	21,73		3,23
	60. dan	21,05	3,1	3,12
	120. dan	20,39	6,1	2,97
	170. dan	19,88	8,5	3,20
II	0. dan	23,05		3,22
	60. dan	18,01	21,9	2,75
	120. dan	13,74	40,4	3,35
	170. dan	8,15	64,6	3,90

Proces bioremedijacije je uspešno izведен u haldi II, pri čemu uočavamo značajno smanjenje TPH (ukupnih ugljovodonika nafte) u odnosu na početnu koncentraciju. Analizo huminskih kiselina iz halde II potvrđen je porast koncentracije huminskih kiselina nakon 170 dana eksperimenta za 21% u odnosu na početak eksperimenta.

Spektrofluorimetrijska analiza: analizirani su uzorci huminskih kiselina izolovani iz halde II i to 0. dana (Uzorak I), 60. dana (Uzorak II), 120. dana (Uzorak III), i 170. dana (Uzorak IV) procesa bioremedijacije. Uzorci su ekscitovani na 350 nm, a praćen je emisioni spektar u opsegu 365-650 nm.

Spektri uzoraka su prikazani na Slici 1.

Slika 1. Fluorescentni spektri uzorka huminskih kiselina iz halde II

Prorast intenziteta fluorescencije koji se kreće od početnog ka krajnjem uzorku, može biti objašnjen porastom broja fluorofora u uzorku IV. Porast broja fluorofora ukazuje na porast broja aromatičnih struktura u uzorcima huminskih kiselina [3].

Rezultati ispitivanje bioremedijacije naftnog kontaminanta uz pomoć aktivnog konzorcijuma zimogenih mikroorganizama pokazuju, da paralelno sa biorazgradnjom naftnog zagađenja u ispitivanom uzorku dolazi ne samo do porasta sadržaja huminskih kiselina, već se dešava i promena u njihovoј strukturi. Porast aromatičnih struktura, ukazuje na to da se tokom procesa bioremedijacije stvara kompleksna polimerna struktura, analognu huminskim supstancama. Rezidualni materijal nakon degradacije nafte i njenih proizvoda ne predstavlja opasnost po životnu sredinu, već naprotiv doprinosi njenom poboljšanju.

Literatura

1. Stroud, J.L., Paton, G.I., Semple, K.T., 2007. *J. Appl. Microbiol.* 102, 1239–1253.
2. Ressler, B.P., Kneifel, H. Winter, *J. Appl. Microbiol. Biot.* 53 (1999) 85-91.
3. Klavins, M., Ansone, L. *Ecol. Chem. Eng. S.* 17 (2010) 351-362.